

40.492.

40.492.

Oct 16 / 1851
= $\frac{2}{2}$

5

Forlantz. Man Robida
1855.

T. Leue
 $\frac{7}{11}$ 1896.

ABECEDNIK

z a

šóle na kmétih.

Veljà nezvėzan . . .
— zvėzan . . .

2 Kr. v. st.

3 Kr. v. st.

Na Dunaji.

V zalógi ces. kralj. bukvárnice za šólske bukve
pri sv. Ani v Jánezovih ulicah.

1850.

V očitnih šolah se je, ako ministerstvo uka in bo-
gočastja izjema ne dovoli, le **zapovedanih** s
štempelnom zaloge šolskih bukev zaznamvanih
bukav poslužiti; tudi se ne smejo te bukve **dražje**,
kakor je v prvem listu naznanjeno,
prodajati.

0300 42367

1.

Male natisnje čérke.

a, b, c, č, d, e, é, f, g,
h, i, j, k, l, lj, m, n, o,
ô, p, r, s, š, t, u, v, z, z.

Izrekúj razlóčno téle čérke:

e, é:	me je sréčalo tele léta staro.
o, ô:	nôsi tudi tí, kakor tvoj brat nôsi.
l, lj:	dôbrega vòla; dôbra vólja.
n, nj:	gónim kônja in ga pregánjam.
s, z:	zali sad raste zad za zidom.
š, ž:	mójškra šiva; živa žival.

Zlógovnica.

2.

Zlogi z glasnikom za sóglasnikom :

a	ô	o	u	e	é	i
ja	jô	jo	ju	je	jé	ji
va	vô	vo	vu	ve	vé	vi
fa	fô	fo	fu	fe	fé	fi
ba	bô	bo	bu	be	bé	bi
pa	pô	po	pu	pe	pé	pi
ma	mô	mo	mu	me	mé	mi

3.

é	i	a	ô	o	u	e
né	ni	na	nô	no	nu	ne
nje	nji	nja	njô	njo	nju	nje
lé	li	la	lô	lo	lu	le
lje	lji	lja	ljô	ljo	lju	lje
ré	ri	ra	rô	ro	ru	re

4.

i	é	e	a	ô	o	u
di	dé	de	da	dô	do	du
ti	té	te	ta	tô	to	tu
zi	zé	ze	za	zô	zo	zu
si	se	se	sa	sô	so	su
ci	cé	ce	ca	cô	co	cu

5.

e	i	é	o	ô	a	u
že	ži	žé	žo	žô	ža	žu
še	ši	šé	šo	šô	ša	šu
če	či	čé	čo	čô	ča	ču
ge	gi	gé	go	gô	ga	gu
he	hi	hé	ho	hô	ha	hu
ke	ki	ké	ko	kô	ka	ku

6.

Zlógi z glásnikom pred sóglasnikom.

a	ô	o	u	e	é	i
aj	ôj	oj	uj	ej	éj	ij
av	ôv	ov	uv	ev	év	iv
af	ôf	of	uf	ef	éf	if
ab	ôb	ob	ub	eb	éb	ib
ap	ôp	op	up	ep	ép	ip
am	ôm	om	um	em	ém	im

7.

é	i	a	ô	o	u	e
én	in	an	ôn	on	un	en
énj	inj	anj	ônj	onj	unj	enj
él	il	al	ôl	ol	ul	el
élj	ilj	alj	ôlj	olj	ulj	elj
ér	ir	ar	ôr	or	ur	er

8.

i	é	e	a	ô	o	u
id	éd	ed	ad	ôd	od	ud
it	ét	et	at	ôt	ot	ut
iz	éz	ez	az	ôz	oz	uz
is	és	es	as	ôs	os	us
ic	éc	ec	ac	ôc	oc	uc

9.

e	i	é	o	ô	a	u
ež	iž	éž	ož	ôž	až	už
eš	iš	éš	oš	ôš	aš	uš
eč	ič	éč	oč	ôč	ač	uč
eg	ig	ég	og	ôg	ag	ug
eh	ih	éh	oh	ôh	ah	uh
ek	ik	ék	ok	ôk	ak	uk

10.

Zlôgi z glásnikom med sóglasnikoma:

a	ô	o	u	e	é
vaj	vôj	voj	buj	pej	měj
nav	nôv	nov	đun	ten	njén
lan	lôn	lon	ljub	seb	zéb
kal	kôl	kol	žup	šep	čép
mak	môk	mok	hur	cer	mér
sam	sôm	som	šuk	mek	vék

11.

Zlôgi z glásnikom za sóglasnikoma :

a	o	e	i	u
bla	blo	ble	pli	plu
pna	pno	pne	dri	dru
gra	gro	gre	sli	slu
zna	zno	zne	cli	clu
sta	sto	ste	žri	žru

12.

Zlogi z glásnikom pred sóglasnikoma :

ast	ost	est	isk	usk
ark	ork	erk	ist	ust
ant	ont	ent	ilk	ulk
akt	okt	ekt	iht	uht
avc	ovc	evc	int	unt
art	ort	ert	ilc	ulc

13.

Enozlôžne beséde :

gré	gréš	gróm	méh	sméh	gréh
zna	znaš	znam	rad	grad	brod
tka	tkaš	tkam	sam	psam	ksam
žge	šgeš	žgem	hlad	hlod	hlév
vre	vreš	vrem	rog	drog	drob
spi	spiš	spim	vol	volk	dolg
skli	skliš	sklim	rak	tak	vsak
zdi	zdiš	zdim	vas	kvas	klas

Beséde z ójstrim (') in težkim (`) udárjem :

vás	vàs	nòž	kót	kòt
tát	bràt	kòš	ród	bòt
dám	tàm	bòb	kós	kròp
klás	nàš	kèl	gód	bòv
dlán	znàn	dvòr	sód	ròv
práh	pràg	bòk	móst	kòv
tur	térd	mèč	péjt	pét
suh	smèrt	sklèp	svéjt	svét
gluh	vèrt	čép	téjk	ték
dnh	dim	zèt	lét	léd
hud	krùh	žèp	lép	rép

1. *Opómbe.* Ójstri udár (') nàd glasnikom po-méni, da se mora tisti glásnik na dólgo iz-rèči ali zatégnuti; postávim: mášnik, ob-lástnik, náuk, klobúk.
2. Kadar se e tésno izrèzhe, dobí navádni ójstri udár (`); kadar ima pa známje (^) nad sebój, se móra scer zatégnuti, pa ne tésno, temuč širòko izrèči; postávim: méni, da téga ne vém; — to ni mèni re-čèno, ampak tèbi.
3. Kadar ima o ójstri udár nad sebój (ó) se móra zategnuti in pa tésno izrèči: kadar, se pa scer zatégne, pa širòko izrèče, dobi známje (^); postavim: hlápec vódi kônje k vódi.

4. Téžki udar (') nad glásnikom poméni, da se móra tisti glásnik naglo in kèrpko izrèči; posavim: pretèp, berlòg, napùh.

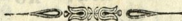
15.

Vélike natisnje čérke :

A, B, C Č, D, E,
È, F, G, H, I, J,
K, L, Lj, M, N, Nj,
Ô, O, P, R, S, Š,
T, U, V, Z, Ž.

16.

Ank, Avs, Blaž, Brég, Dvòr, Dròg, En,
Ev, Franc, Fric, Fant, Grek, Grad, Hèi,
Hlód, Hi, Hov, Hèt, Iv, Irt, Jób, Jùd,
Kòš, Križ, Lah, Lèsk, Ljub, Ljud, Miš,
Mrak, Nèž, Nráv, Njih, Njiv, Ost, Os,
Plavž, Pò, Pést, Ròj, Raj, Zrak, Zmés,
Zvón, Svèrž, Snòp, Sluh, Šiv, Škat,
Ščét, Žnjez, Žir, Turk, Tèrs, Urh, Um,
Vèrv, Volk, Vnúk, Cvét, Cvil, Črép,
Čast, Čèrv.

17.

Če je v večzlóžnih besédah sóglasnik med glásnikoma, ga jêmlji k poslédnjemu zlógu.

A - dâm, ô - če, o - lje, ú - ra, e - nák,
É - va, i - má, já - ma, vò - da, fá - ra, bré - za,
pé - na, mé - ra, nô - ga, njí - va, lú - na, ljú -
ba, rí - ba, dlá - ka, tlá - ka, zé - lje, si - la, cú -
nja, žê - na, ší - ba, ščé - ne, čú - do, gô -
ra, ha - lá, hlá - če, krá - va.

A - bí - ja, o - sé - ba, u - i - ma, i - mé - na,
ve - lé - ti, bra - ní - ti, prá - vi - tí, mra - či - ti,
na - re - dí - ti, lo - vi - ti, lju - bi - ti, ré - za - ti,
dé - la - ti, tré - pa - ti, zi - dá - nje, si - já - nje,
ce - lí - na, ži - vi - na, ši - rô - ko, šče - tí - na,
čá - ka - ti, go - vo - rí - ti, hí - ši - na, kri - vi - ca.

18.

Če sta dva sóglasnika med glásnikoma, jêmlji pérvega k pérvemu, in drúgega k drúgemu zlógu.

An - tón, ólj - ka, ul - nják, ir - hast, jél -
ša, Ver - šác, Fran - cišk, ber - lòg, pír - hi,
mer - zí, nár - ba, lím - bar, rób - čik, der - žáj,
tér - nje, zèr - no, sèr - na, cur - ki, žer - jáv;
škèr - ba, čèr - ka, glád - ko, gób - ci, hram -
ba, kram - pež.

19.

Neločljívi soglasniki so: br, dr, gr, kr,
pr, tr, st:

Jú - tro, ó - dri, ú - sta, vér - sta, mé - sto,
rè - bro, jè - dro, mô - kra, ko - prí - va, i - gra,
sè - stra, dô - bra, mó - dra, vi - dra, pô - pra,
ne - vé - sta, kra - ljé - vo, o - trók.

20.

Kakor je beséda sostávljena, se túdi razstávlja :

Po-tré - ha , po - gná - ti , po - klék - nem,
po - klí - čem , po - gla - vár , po - kvar - jen , o -
gle - dúh , za - sme - hú - jem , pre - glé - dam , pre -
plá - vam , pre - glás - no , pre - glád - ko , per - i -
grám , per - ská - čem , per - ôr - jem , o - strá -
šim , ger - do - gléd , zla - to - úst , sa - mo - úk ,
mer - ho - jéd , raz - o - dé - ti , o - stra - šim , za -
hva - la .

21.

Tréba je túdi véditi, kaj píke, in druge známja med besédami poménijo :

Vejica (,) ali prenéhlej ti pokáže, da ôndi, v branji nekóliko prenéhaj.

Nadpičje (;) ali dálji prenéhlej te opominja da ôndi holj postój.

Dvapičje (:) ali nastópljej káže, da nastópi govorjênje ktérega drúgega, ali kak perstávek; tórej še bolj postój.

Pika (.) ali končáj káže, da je odstávek govorjenja končán, in da se sméš popólnoma oddàhnuti.

Klicáj (!) poméni klicánje, ogóvor, čudênje i. t. d.; tórej povzdigni glás.

Vprašáj (?) razodéva vprašanje.

Pomišljjej (—) hóče, da poséбно pomisli, kar se je rêklo.

Oklepáj (') oklépa beséde, ktére med to govorjênje ravno ne gredó; z bolj tihim glásom jih tedej bèri.

Ušésca (,) obségajo beséde od kogá drugega
vzéte.

Vezáj (-) véže razdeljêno besédo.

22.

Arábske in Rimske števílke:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

50 100 500 1000

i. t. d. L C D M

23.

Kratke berila za vájenje v branji.

Od Bogá.

1. En Bog je. Svét, in kar je in žíví na
svétu, je Bog iz nič stváril. Člòvek je več,
kakor kar se še vídi na svétu. Túdi ti, moj
otròk si člòvek. Tudi tēbe je Bog stvaril.
Kar kòli si, si le od Bogá. Kar kóli imáš,
imáš le od Bogá. Bog dá, da živiš. Bog tí
dá dušo in teló. Bog ti da okó, z ktérim
vídiš; uhó, z ktérim slíšiš; jèzik, z ktérim
govoriš; Bog stori, da mislíš, in hóčeš,
kar je prav, dòbro in lepó.

Lej, moj otròk! vès si od Bogá. Če si
otròk ti, ktéri Bogá ljubi, in ga prav rád
vbóga, te Bog rad imá, in si njegóv otròk.

2. Moj otròk! Bog premóre, kar hócé,
in stori tudi, kar hócé. Ne le samó ti si od
Bogá, tudi kar žíví, in je okóli tēbe, to

je od Bogá. Kar kóli tvôje okó vidi, je od Bogá.

Bog stori, da sólnce takó lepó in gorkó sije. Bog stori, da se luna takó lepó svéti. Ni je zvézde, kateri bi Bog svitlôbe ne dajal. Bog pokriva goró z germóvjem in drevési, in naredí poljé in hóstó takó lépo in zelêno. Nobên člôvek ne naredi hriba in dolíne, poljá in hósté, dnéva in nočí. Svét takó vèlik, širòk in lep, kákor je, je le zgòlj samò bôžje délo. Bog je gospodár svetá. Kar ón hoče, to je. On le rêče, in žé je. Sólnce iz-haja, kér Bog hóče. Luna pláva dèleč v zraku, kér Bog hóče. Véter vléče, se bliska, gromi, dèž gré, kadar Bog hóče. Bog hóče, in led se staja, drevó cvetè, žito in sádje zori. Bog hóče, in listje zrumeni in spáde; merzí, zmerzúje; v potóku je léd; snég pokrije zêmljo. Bog dá, da člôvek živi. Kadar Bog hóče, se lóči duša od telesa; člôvek umérje, truplo pride v gròb.

Če Bóg hóče, svetá ni vèč. Misli pogósto v Bogá, moj otròk! in mòli ga. Od njêga je, kar je.

3. Moj otròk! nič ni, kar bi Bog ne védil. Bog, ktéri je tvôje okó stváril, vidi tudi. Bog, ktéri ti je uhó dal, sliši tudi. Kar kóli délaš, vidi Bog. Kar kóli govoriš, sliši Bog. Ni ga kraja, kjér bi te Bog ne vidil in ne slišal. Bog tudi vé, kar misliš in hóčeš; v sercé ti vidi. Bog te vidi po nóči takó, kakor po duévi. Bog te vidi, če si

dober in pobóžen, in tudi vé, če si poréden in hudôben. O misli pogosto : Pobóžen hóčem biti, zmirej dóber, in nikòli ne hudôben ; zakaj Bog me vídi, in je per mênì, desiravno ga jez ne vidim.

Bog vídi te,
Var' gréha se.

4. Moj otròk ? Bog je brez kônca dobrotljív, in te ljubi. Karkóli je lépega in dôbrega, je od Bogá. kar žé imaš, in kar še potrebuješ, pride od Bogá. Kráj, v katerem prebivaš, in obléko, ktéro imaš, ti da Bog. Krúh, ki ga tolikanj rad jész, in mléko, ki je tolikanj sladkó, ti daje Bog. Túdi spánje, ki ti po nôči takó dôbro dé, ti Bog pošilja. Kakó dóber ti je Bog ! pa ne le za te skerbi Bog, ampak tudi za druge, ki so z tebój na svétu, in za vse, kar je okóli tebe. On živi čërva v práhu, ribo v potóku; in kar léta pod nébom, on redí. Takó dôbro hóče Bog.

O hvali ga z sércom in ústmi ! Misli velikokrat : Kakó dóber je Bog ! Bódi tudi tí dóber, kólikor móreš, z vsakim, ktéri z tebój živi.

Moj otròk ! Bog je brez kônca svét. Kar kóli je dôbrega, ima Bog na sébi ; v njem ni nič, kar je húdega. Bog hóče, ljúbi in stori le, kar je prav in dôbro. Kar Bog nóče, je húdo, je gréh. Bog sovráži greh ; on hóče, da bódi tudi tí dóber in pobóžen, ne pa hudôben. Stóri rad, moj otròk ! kar Bog hóče, le kar Bog hóče, to je dôbro. Kar Bog nóče,

ne smíš nikdar storiti; ker to je hudôbno. Bog ljúbi otrôka, kateri je dóber, pobóžen in priden. Otrôku, kateri je dóber in pobóžen, dá Bog sréčo, da se mu tukéj in tam dóbro godi. Otrôka, kateri ni dóber, ali je celô porêden in hudôben, Bog štrafúje, in ne godí se mu dôbro. Bodi zmirej pobóžen in dober, in várovaj se gréha, kér je Bog vês dóber, in nič na sébi nima, kar je húdega; po tém bo tvôja duša bôžja podôba.

Š ó l a.

Moj otrôk! tí hódíš zdej v šólo. Túkej si žé veliko od Bogá slišal. Vês, kakó dóber je Bog, in kaj hóče od tebe. Žé otrôk se učíš v šóli, kar je prav in lepó. Ali rad hódíš v šólo? O rés, prav rad! Vês, kaj móraš storiti, če hóčeš biti prav dober? Poslúšaj, ti bom povédal, kako Kòrl déla.

Kòrl pred šólo.

Kólikorkrat je šólski dan, se Kòrl veseli. Zgódej vstane, in míslí v Bogà; hitro se obléče, in lepó umíje.

Rad storí, kar se mu rêče; zahváli za vse, kar se mu da. Rekó mu: Kòrl! pójdi, čas je. Précej vzame svôje bukve, in čásar še potrebúje, in gré tiho svôjo pót.

Kòrl v šóli.

Ne pride v šólo ne prezgódej ne prepôzno. Stópi v šólo, pozdrávi učenika, in gré, kámor mu je bilo rečeno. Tiho sédi

na klópi, poslušá, kar se mu pové in pokáže. Se ne ozíra, míslí v to, kar sliši, in ne šeptá. Vé, kar ga vprášajo. Kdor ga le vidi, ima veselje nad njim, ker se pridno uči.

Kôrl po šóli.

Kadar šóla mine, gre Kôrl prècej in tiho domú. Ne téka, ne razsája, se ne tèrga. Rad ostáne domá, in tudi misli v to, kar so mu v šóli právili; lén nóče biti, tudi domá se uči, kér vé, da po tém več zna. Lej, moj otròk! takó se obnaša Kôrl. Je pobóžen in dóber; Bog ga ljubi, in je z njim. Kdor ga pozná, ga imá rad. Če hačes tudi ti pobóžen in dóber biti, kakor Kôrl, posnémaj ga.

Sim májhen, mlad, práv mal' premórem,
Živét' lepó pa žé zamórem.

Porédni Frice.

Frice ni tak, kot Kôrl. Rad spi, in ne hódi rad v šólo, raji drugèj razsaja, če more. Je lén, se le uči, kadar móra, in ne déla nikóli z veseljem in pridno. Ni rad domá, in le igráče ljúbi. Vpije in razsája, da se dèleč sliši. Kar se mu reče, nóče storiti. O to ni prav! Kaj še le bo iz njèga, če tak ostane?

Ne godí se mu dôbro. Kdór je lén, in se nič ne uči, ostáne neúmen. Kdor ne vbóga, je hudôben. Otròka, ktéri je lén in hudôben ne ljubi Bog. Če hočes, môje dete! da te Bog ljúbi, ne bódi lén in hudôben kakor Frice.

Pobóžni Pavl.

Pavl večkrat misli v to, kar se mu od Bogá pové. Molíti se žé učí. Kadar se zjutrej zbudí, rêče: Moj Bog! zahvalim te za spánje, z ktérim si me pokrepčál! Kakò sim vesel; da še živim! Tí si dobrótljív, tí skerbíš sa svôjega otrôka. Dáj, o Bog! da bom tudi dans práv dóber in pobóžen.

Pavl rad hódi na pólje. Tù vídi róže, trávo, ž to, drévje z sadjem, in kar je tú. Slíši kakó lepó ptič pôje. Se veselí; si misli: O Bog! kakó lép je svét! on je tvôje délo.

Kádar Pavl k jédi gré, si misli: Bog mi pošilja jed in pijáčo. Zahváli se za vsè, kar se mu da. Kádar se noč storí, zahváli Bogá za dan, in za to, kar mu je dal, in rêče: O Bog! bódi in ostani túdi po noči per mêní, in várovaj svôjega otrôka!

Kér Pavl tolikrat in takó rad v Bogá misli je tedej pobóžen in dóber; le to storí, kar Bog hóče, in nič mu ni na svétu takó ljúbó, kákor Bog.

Bogá kdor ima v mislih, pred očmí,

Ga s sèrcóm, z ústmi, z djanjem práv časti.

24.

Od ljúbih staršev.

Ljúb moj otrók! nar vèč dôbrega ti Bog da po tvôjih stárših. Velko távžent ljudi je scer na svétu, pa nobèden zmed njih ti ne dáje tóliko dôbrega, kákor tvoj ôče in tvôja máti. Oní ti dájo vsak dan jéd in pijáčo.

Abecédnik.

B

Dájo ti obléko in vsé, čésar potrebúješ. Nóč in dan skerbé zá te. Vêlik scer še nisi, pa někdej si bil še mánjši. Nisi še môgel govoriti, ne iti, še stati ne, le jokáti si môgel. Umréti bi bil mógel takrat, ko bi ti stárši ne bili dajáli jésti in píti. Noč in dan so skerbéli za te, v naróčji so te nosili. O, to jim je veliko pokója, in veliko časa vzélo! Pa ljúbi Bog je takó narédil, da te stárši presérčno ljúbijo, in za te radi vse storé, da boš le lepó zrejen in priden člôvek. Túdi ti, moj otrók! móraš svôje stárše prav za ljúbo iméti, jim hvaléžen in pokóren biti, in vsak dan za nje molíti. Poslúšaj, kaj Bog sam govórí:

Spoštúj očéta in máter, da boš dólgo živel, in da se ti bo dôbro godilo na zêmli.

P o v é s t i.

1. Peter je práv dóber mladénček; ón vbôga svôje stárše ne le na vsako besédo, ámpak celo na pomígljej. Kar kóli jih veselí, rad storí; nikóli jih ne žali in ne jezi; záto ga stárši presérčno ljúbijo, in mu tudi marskéro veselje storé. Péter pa tudi spozná njih ljubézen, in zahváli za vsé, kar dobi. O, kakó dôbri, pravi večkrat, so mi vènder môji stárši! níč drúzega nóčejo cd mène, kakor, kar je práv, in prepovedújejo le to, kar je pred Bógom nápak in mêní škodljivo. Pokóren jim hóčem biti, z tém hvalêžnost skazováti, in jim zmirej veselje délati.

Ako ti je ljúbó, od staršev ljúbljen biti,

Pokóren bódi jim, se vári jih jezíti.

2. Marjética je bila hudòbna dèklica. Vbógati celó nič ni hòtla, in máti so ji mógli večkrat rêči, preden je počási šla; kíslo se je deržála, pa še godernjála je, in delo je le na pol oprávilá, ali pa velíkrat še brez tepènja né. Ali so pač máti iméli veselje nad tém otròkom?

Kdor kol' pokórsčne ne skazúje,
Ga Bog in človek zaničúje.

Ljùbi svójega bližnjega.

Vsak človek, kitému móreš pomagáti, ali kàj dòbrega storíti, je tvoj bliženj; naj žé bo, kdor koli hóče, dòsti, da je človek, kákor tí. Bog hóče, da vsè ljudi ljubimo, kér vsak je otròk bòžji in podóba bòžja. Tórej vsácega človeka ljúbi, kákor sébe, zavolj Bogá.

Kar nóčes, da kdo teb' stori,
Tud' bližnjemu ne stori tí.

P o v é s t.

Slab stárček je na pótí pádel, in ni mógel vstáti. Ne deleč od tam sta hodila dva fantíča, in zaslišita starčka na pómoč klicati. „O, pomagajta mi vènder, dòbra otròka!“ je mož vpil. Prècej sta pertèkla, in v sèrce se jima je smínil stárček. Eden poklékne, da se je stárček mógel nanj operati, in eden mu pomága nakvíško. Po tém ga pèljeta do bližnje hiše, da je slábi mož živeža dobil. „Bog vama poverni, dòbra otròka!“ je rekel stárček.

Pomislite, to vzáme Bog takó,
Kákor da bi storjêno njemu bló!

25.

Mále in vélike pisnje čerke.

a, b, c, č, d, e, é, f, g,
A, B, C, Č, D, E, É, F, G,

h, i, j, k, l, lj, m, n,
H, I, J, K, L, Lj, M, N,

nj, o, ó, p, r, s, š, t,
Nj, O, Ó, P, R, S, Š, T,

u, v, z, ž.
U, V, Z, Ž.

28.

Vájenje v bránji s pisnjimi čerkami.

Povesti iz svetega pisma.

Vračaj drúge od húdega.

1. Jakob je imel dvanaejst sinov.
Józef je bil med njimi nar boljši.

in je staršem z bogaboječnostjo in pokorščino velika veselje delal. Ko je z svojimi brati čede svojega očeta pasel, so bratje enkrat nekaj pravi hudega storili. Bogaboječi Józef se je tega ustrašil, in je žaloval. Misli si: Hudega ne smem storiti pred Bogom, kateri vse vidi in ve. Moji bratje ga žalijo; jest pa hočem pomagati, da se poboljšajo. Šel je, in pové z srčno žalostjo svojemu očetu.

Kdor ne brani hudega, ko bi lahko
Ta deležen hudega, in kriv celó.

Dájaj lép zgled.

2. Samuel, še dečik ali fantič, je bil od svojih staršev ve-

likemu duhovnu Helju dan. Rad
je per njem ostal; veselje mu je
bilo v bôžji hiši per altarji
streči. Heli je imel dva pravi
hudobna sinova. Samuel se jima
ni dal zapeljati; on je bil bog-
bojč in pokoren. Kolikor je pri-
hajal starji, toliko tudi pobožnejši
in modrejši. Le dobro se je vidilo
nad njim, zato je bil ljubljen, Bog
ga je osrečil, in mu dodelil veliko
milost ali gnado.

Kdor dobro rad poso'd stori,
Zgled daje lep, ta pravi živi.

Bódi mirovit.

3. David, Izrajev sin, je bil
pohleven pastirčik. Ovcí svojega
očeta je pásel. Vsi ljudje so ga

radi imeli, ker je bil tako imen in bogaboječ, in z vsimi takó dóber. Tónatan, sin kralja Pavla, je bil Davidu posebno dóber; ta pa njému. Oba sta se ljubila, kakor brata, enega serci in enih misel sta bila; eden drugega sta k dóbremu budila, eden drugega pred nevarnostjo opominjavala; nobénega prepira ni bilo med njima; eden za drugega bi bil žrtljénje dal. Takó mirni in ljubézni pólni naj bódo bratje in sestre med seboj.

Otróci in odrásčeni ljudje

Naj zmirej mirno med seboj živé.

Ne krádi.

4. Héli je imél dva sina. Osnj in Fincez se jima je reklo. Ona

sta bila prav hudobna otroka; v
têmpeljnu bôžjem sta krádlu, in
še druge hude reči počénjala.
Ker se nista pobôljšala, je prišla
bôžja síla nad nji. Oba sta bila en
dan od sovražnika na borisču ubita.
Tako je Bóg zé velikrat hudobne,
spácene otroke strafal!

Moj otrok! naj bo ta zgled
tvoje svarilo.

Kdor ptúje preloži,

Gerdá se pregreši.

Govôri vsêlej resnico.

5. Tožefovi brátje so šli en-
krat za čedami deleč od hiše
svôjega očeta. Tedej rêče áče
Jakob Tožefu. „Djidi, in poglej,
kje so tvoji brátje, in kaj počno.“

Bogljivi Tožef se prěcej na pot poda. Njegovi bratje so ga sovražili, ker ga je oče bolj ljubil, kakor njē. Ko so Tožefa od deleč zagledali, so bili nevoljni, in so rekli: Pójilimo, dajmo ga ubiti, in reči, da ga je divja zver požerla. Ko je bil Tožef prišel, so mu potegnuli suknjo z njēga, in so vrgli nedolžnega brata v posušeno ripo ali šterno. Kmalo po tem pridejo mēma gredē kupci, ki so šli v drugo deželo (v Egipt). Tem so prodali hudobni bratje dobrega Tožefa za dvajset srebernikov. — Zaklali so kōrta, pomočili Tožefovo suknjo v njegovo kri, in so jo tako poslali očetu. Sporočili so mu: To suknjo smo najšli, divja

zver bi bila utegnula Tóžefa varsterguti. O, kakò gèrda laž! V koliko žalost so perpravili dobrega očeta! — Le kdor hudo dela, je pripravljen tudi legati.

Piconico le govôri, varuj se legati
Lamores ocer l'udi, nikdar Bogà
goljfatì.

Spoštúj stárost.

6. Prérók Elizěj je bil star, častiljiv môž. Ta je šel v málo mesto Bétel, ktero je na hribu stálo. Ko je počási v breg stopal, pridejo porédni fantiči iz mesta, in zaničujejo stárčka, kèr je imel málo lás na glavi. Upili so : Pléšeo, pléšec, pójdi gòri!

Elizéj je bil o tem zelo razžaljen,
in je vzdignul svoji pogled proti
Bogu. In leži! ko bi trénu,
je prišla siba bôžja nad hudobne
otrôke; dva dirja medvéda prideta
iz hôste, plánetá nad fante, in jih
raztergata dva in štirideset. O otrô-
ci! varujte se starih ali nadloz-
nih ljudi zaničevati, de vas Bog
ne udári.

27.

Moj otrók! Bog hóče, da le to stóriš,
kar je práv in dôbro in njemu všéc. Zmí-
rej bôljši in pámetniši bódi. Poslúšaj téle
lépe izrékè, úči se jih práv razuméti, in spol-
núj jih:

1.

Začni vse z Bogom, z njim končaj;
Življénje bo že túkej raj.

2.

Naj bôžja vólja moja bó,
Kér dôbro hóče Bog sámó.

3.

Bog vé te v vsakem kráji nájti,
Le váruj se v pregrého zájti.

4.

Okó je, ktéro vídi vsê,
Kar se še tak' skrivàj počnè.

5.

Dobrótljiv Bog, reš' iz nadlóg.

6.

Za p'jáčo, jéd, Bogú hválo véd'.

7.

Práv nesréčen tá, kdor pozáb' Bogá.

8.

Dôbro déte vbóga náglo, brez odlóga,

9.

Nikdar se z hudôbnim ne enáči,
Le preláhko dôbre ôn popáči.

10.

Otròk ! ti príde v líca kri,
Se spomni, da te Bog svari.

11.

Kdór láž govori, vso véro zgubí.

12.

Ne krádi in ne zmíkaj,
Kar nájdeš, ne potíkaj.

13.

Mladósti hvála je nedóľžnosť
In čístega sercá pobóžnosť.

14.

Nedóľžnosť zgubljená,
In úra zam'jena,
Ne príde nobêna.

15.

Le príden bód', Bogá se bój,
Veselje sêrčno bo z tebój.

16.

Naj ne bó nobêni dán
Brez dôbrih dél končán.

17.

Nikdar ne teží, kar se kdó z učí.

18.

Lepó je hvaléžnosť, prijáznosť imét',
Gerdó nehvaléžnosť, to čerti vès svét.

19.

Z lépo besédo se slédnjič dobi,
Kar dôbrega kdó si na svétu želí.

20.

Perljuden bódí, skúsi rad postréc',
Kar je Bogú in blížnjemu uséč.

21.

Snážno bódí tvôje oblačílo,
Tud' roké, obličje in perílo.

22.

Gléj, da v rédu vsè storiš,
Dôsti trúda ménj terpiš.

23.

Imaš délo, prim' se ga,
Ljubi vsak le úrnega.

24.

Veseljé, ljubézen do káke reč,
Vse délo prijétno in lahko storí.

25.

Jéj in pij le kar je práv,
Stárost boš dožível zdráv.

26.

Govôr' le mal, poslušaj rád,
Castí ne dáje žlobodrát'.

27.

Brez glave storjêna
Je rada skažena.

28.

Molítve.

Z j u t r e j.

*I tebôj, o Bog! jéz zdaj
Začnèm dunáshji dáj;
Pomoc' mèn' slábi mu dáj,
Da srečno ho končán.*

Veselo jutro vabi me,
Da k delu v šolo grem spočit;
Pretekel spanja čas mi je,
In zopet hočem priden bit'.
Z' veselím sercom hočem spet
Vse ravnoj Bogi počét'.

Pred šólo.

Daj, o Bog! modrej' od dne' do dne
mi bit',
In da pridno opravil' me veseli;
Lépih úkov zmiraj več se naučit'
Kaj ta čednost vedno bo mi pred
očmi.

Po šóli.

Veliko úkov v šól' dobim,
K' jih poré moj učeník

*O Bog! da tud' pà njih živim,
Mèn' slabi' mu bôd' ti pomočnik.*

Zvečer.

*O Bog; k' si mi dal dans pomoč,
Ohraruj me nocójšnja nóč.*

*Otrôk sin tvoj, iz sêrca ljubim te;
V te saúpam; têb' zahvalim se.*

*Bog ôče! têbi se zročim,
V têbe upam, tud' ko spim.
Za stare, mlade čuješ ti;
Zato spim lahko brez skerbi.*

